

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים"
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א
בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

גליון מס' 307

ערש"ק פרשת "יתרו" יז' בשבט תשע"ב

עמוד העולם

שנות רבות לפני השואה האיומה, נסללה מסילת הרכבת הטרנס-סיבירית. דם, יזע ועמל רב במשך עשרות שנים ליוו את בניית המסילה על ידי הצארים של רוסיה. סכומים עצומים הושקעו במסילה זו שחצתה את כל ערבות סיביר והגיע עד לוולדיוסטוק השוכנת מול חופי יפן במזרח הרחוק, מרחק של אלפי ק"מ. רבים תמהו אז מהו ההגיון בבניית מסילה זו? התשובה לתמיהה זו ניתנה כאשר בני ישיבת מיר נמלטו מאירופה הבווערת לחוף מבטחים ביפן והשתמשו ברכבת הנוסעת על מסילה זו. אז הובן שהמאמץ הגדול וההשקעה העצומה בבניית המסילה היו כדאיים, שכן היא שימשה לצורך הצלת ישראל העוסקים בתורה, שהרי כל מה שנעשה בעולם, הכל בשביל התורה ולומדיה. כמה נפלא ומענין עת קוראינו בפרשתינו על מתן תורה. תורה קדושה ויקרה שזכינו בה, מה שלא זכו כל אומות העולם, מה שלא זכו מלאכים ושרפי מעלה, אשרינו מה טוב חלקינו. כמה גדולה מעלת התורה. הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל כתב בסיפרו החשוב "נפש החיים": "והאמת בלתי שום ספק כלל, שאם היה העולם כולו מקצה ועד קצהו פנוי חס ושלום אף רגע אחד ממש מעסק והתבוננות שלנו בתורה, כרגע היו נחרבים כל העולמות... והיו לאפס ותוהו חס ושלום". ע"כ. כל השפע היורד לזה העולם תלויים ועומדים על לימוד התורה. כמידת העסק בתורה, כך יוגבר או יחלש השפע בעולם. משום אמת זו, תיקן הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל תקנה רבת ערך שנשמרה בקפידה בכותלי ישיבתו המעטירה. משמרות של תלמידים היו ממשיכים את הלימוד ברציפות, כל שעות היממה, כל ימי השבוע! הם היו דואגים שלא יפסק קול התורה ולו לרגע אחד, ביוזעם אחריותם הכבדה, שהרי היאך לא תיפול אימה על האדם בחושבו שמא ברגע זה ממש הינו האחד והיחיד בעולם העוסק כעת בתורה והוא לבדו מחזיק על כתפיו את משא העולם כולו ומציל אותו מכליה וחורבן. כל הלילה היה נחלק למשמרות של לומדים, משמר אחד יוצא בחצות ומשמר שני נכנס במקומו. כך היו ממלאים את כל שעות הלילה בלימוד התורה הקדושה, בד בבד עם סדרי הלימוד ביום, שכן סדרים אלה עצמם היו נשמרים בקפידה ובחומרה רבה ללא יוצא מן הכלל מגודל החשיבות והאחריות, המעלה והערך שיש בלימוד התורה הקדושה, המתוקה מדבש ונופת צופים. הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל עשה לו מנהג של קבע לסובב לפרקים בין הלומדים מחזיקי העולם, ולהשיג על תלמודם אף בשעות הקטנות של הלילה, כדי לוודא שאכן משיג נוהג המשמרות את יעדו החשוב. ואילו במוצאי יום הכיפורים, שעה שהיו הכל תשושים ויגעים מתעניתם ומעבודת היום הקדוש, והיו הולכים לסעוד את ליבם ולנוח, היה הוא עצמו מיסב לסעוד את נפשו הקדושה בלימוד התורה ויושב לשקוד על תלמודו עד חצות ליל, מחשש שמא לא ימצא מי שיחזיק את העולם בתורתו. האדמו"ר הקדוש, צדיק יסוד עולם, רבי חיים מרדכי מנדבורנה זיע"א, שאל שאלה על פסוק מפרשתינו. במתן התורה נאמר: "ויהי קול השופר הולך וחזק מאוד, משה ידבר והאלוקים יענו בקול". אמרו רז"ל: "כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער", אם כן צריך להבין מה ענין "ויהי" אצל קבלת התורה? ומתרץ אותו גדול וקדוש, שבא הכתוב לרמז שכל עת שאיש הישראלי נמצא חס ושלום בצער, היינו "ויהי", העצה היעוצה להפטר מצערו היא על ידי "קול השופר הולך וחזק מאוד". "קול" - שילמד את התורה הקדושה בקול רם ובביטוי שפתיים, כמו שדרשו רז"ל: "כי חיים הם למוציאיהם בפה". "השופר" - מלשון שפרו מעשיכם, זאת אומרת שיעשה תשובה ויטיב מעשיו, ועל ידי זה יזכה לצאת מצרה לרווחה, עד שיקויים בו סוף הפסוק: "משה ידבר והאלוקים יענו בקול", כמו שדרש רבינו אור ישראל הבעל שם טוב הקדוש זיע"א: "משה" ראשי תיבות "שבת היא מלזעוק", ו"קול" ראשי תיבות "רפואה קרובה לבוא", שיוזכה לכל הישועות הנצרכות ברוח ובגשם. אחים ואחיות יקרים, נרבה בלימוד התורה, נייקר את לומדיה, ונזכה לגאולה השלמה במהרה.

כוזו השלום!

בהגדה של פסח אומרים אנו: אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה, "דיינו!" והמפרשים תמהים ושואלים, היתכן, הרי כל מטרת יציאת מצרים היתה קבלת התורה! ומתריצים שכתוב בפרשתינו: "ויחן שם ישראל", וכתוב רש"י הקדוש זיע"א: "כאיש אחד בלב אחד". לפני מעמד הר סיני הגיעו ישראל לאחדות ולשלום, וזהו בעצם המטרה של תורתנו הקדושה. ולהבין עד כמה גדול כוחו של השלום, די לנו לספר מקרה שארע בשתי חברות טובות, שמעשה שטן הצליח להפריד ביניהן, ואט אט התגלעה מריבה ושנאת חנם שהביאה לניתוק מוחלט בין השתיים. לאחר שנים, השתתפה אחת החברות בשיעור תורה שנושאו היה "שנאת חנם". הרב שדרש כיד ה' הטובה עליו, הזכיר בין יתר הגייגו, שבית המקדש הראשון, שנחרב בשל שלוש עבירות חמורות: עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים אף על פי כן נבנה כעבור שבעים שנה, אולם בית המקדש השני, שנחרב בעוון שנאת חנם, עדיין לא זכינו לאחר אלפיים שנה, לדיינו! האישה, שהדברים נגעו לליבה, החליטה לעשות קץ למריבה, ניגשה אל חברתה לשעבר וביקשה סליחה. וראה זה פלא, גם החברה התנצלה, נפלו זו על גב זו, התנשקו ובכו. אם הסתיים סיפור בכך - דיינו. אולם, החברה עוררה ואמרה שכנגד חילול ה' שעשו, עליהן לעשות קידוש ה', וביקשה מחברתה שתגיע לשמחת חתונת בנה, שם ירקדו השתיים לעיני כל הנשים ויקדשו שם שמים רבים. החברה הסכימה לכך בשמחה, אך כשהתגלה תאריך החתונה, התברר שיש לה בדיקה רפואית חשובה. חברתה בכל זאת לא ויתרה ודיברה עם בנה החתן שהסכים לדחות את החתונה. ביום שהחתונה היתה אמורה להיערך בתחילה, כולנו שמענו על האסון הנורא בירושלים באולם ורסאי שקרס, למעלה מעשרים הרוגים ופצועים רבים. אותן שתי החברות רק הן ידעו את הסוד הגדול שהציל עוד עשרות ומאות אנשים - שהיו אמורים להיות באולם התחנות, שהיה ריק באותה השעה, סוד כמוס ושמו "השלום"! נתחזק בענין חשוב זה, ונזכה לכל הברכות והישועות!

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו ת"א	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
18:35	18:00	17:00	י"א
18:35	17:59	16:46	י"ב
18:31	17:59	16:50	י"ג
18:34	18:01	17:03	י"ד

הפסרת השבוע: "בשנת מות"

מטעמים לשבת

קשיים כאלו לא יכסו אף אחת מיני אלף, ממה שאנו חייבים להורים!...
(לולי תורתך)

"כבד את אביך ואת אמך" (כי"ב)

כאשר נכדו של גרינבוים - המנהיג האנטי דתי קיצוני, זה שקרא "לתת מכת מוות לדת" - חזר בתשובה, ראה בכך מרן זצ"ל כבוד שמים ונצחון הדת הנצחית על שטף הכפירה הרגעית, כסופה חולפת. פעם בא להיוועץ: הוריו דורשים ממנו לעשות מעשה אסור... הודיעו מרן: "כיבוד הורים הוא דבר חשוב למאוד!". תמה: "אם כן, עלי לשמוע להם?". ומרן השיב: "איך אפשר, איך אפשר, הרי זו עבירה!". "אם כך, אסרם", סיכם הבחור. "דע לך, שכיבוד הורים הוא דבר חשוב!", ענהו מרן. וחוזר חלילה... להשריש בליבו, שגם כאשר אסור לצייט להוראתם, יש להזהר ולהשמר בכבודם!...
(לולי תורתך)

ישראל אף היא כמין "סגולה", ללא שום טעם ויסוד, אלא רק משום שכך עלה ברצונו יתברך לבחור דוקא בבני ישראל, להיות לו לעם.
(מעינה של תורה)

"כבד את אביך ואת אמך" (כי"ב)
בן ישיבה בא לפלפל בענין הלכה: אביו הורהו שיפסיק לעשן. והוא, שהתרגל לעישון, מתקשה להגמל. ושאלתו, המחוייב הוא להשמע לאביו במקום צער. הן ידועים דברי המהר"י קולון בתשובתו (שורש קסו) - הזדעזע מרן זצ"ל, וקטע את דבריו: "מה פירוש לא לשמוע בקול אבא? מבחינת ההלכה, נדון אחר כך - אבל אין זה נוגע למעשה. לא מגיע לאבא שלא תשמע לקולו!"... "אבל קשה לי להגמל", התנצל הבחור. "גם אני עישנתי בשעתו", ענהו מרן, "וכשעברתי ניתוח מייסר, יעץ לי הרופא להפסיק. ואני יודע כמה קשה הדבר - הפסקת העישון היתה קשה עבורי מכל יסורי המחלה והניתוח! ועם כל זאת, אלף

"ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני" (יט,ב)

מה ביאתן למדבר סיני בתשובה, אף נסיעתם מרפידים בתשובה (רש"י). היות ובני ישראל היו רפי אונים עד מאוד - "שרפו ידיהם מן התורה" - נמוכי רוח וכושלים, התחזקו בזה אשר "ויבואו מדבר סיני" - שהם באים עתה להר סיני לקבל את התורה. ציפיה זו לקראת ההתגלות הגדולה העומדת בפניהם, נתנה בם עוז ואומץ למלא את התפקיד הכביר הזה. בעל חידושי הרי"ם זצ"ל היה אומר: פתגם הוא בפי העולם - אם אי אפשר לעלות, מן ההכרח לרדת, ואני אומר: אם אי אפשר לעלות, מן ההכרח לעלות...

(מעינה של תורה)

"והייתם לי סגולה מכל העמים" (יט,ה)

"סגולה" פירושה: תכונת דבר, שאין לה כל טעם ובסיס הגיוני ורק סוד הטבע הוא. אהבתו של השם יתברך לבני

מזקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

פרשת משפטים היא האחרונה לסידרת הפרשיות הידועה בשם "שובבים" (שמות, וארא, בוא, בשלח, יתרו, משפטים) שעליה אמרו בספרים הקדושים שהם מסוגלים לתשובה ולכפרה. בענין זה, בידינו סיפור מהגאון הצדיק **רבי חיים סינוואני זצ"ל**, מסינוואן שבתים, של שהתגורר ביהוד. פעם דיבר הצדיק עם אחד מתלמידיו בשיחו של אדם גדול מתלמידיו, המתגורר בראשון לציון. תלמיד חכם, יקר וחשוב, הנודע בשערים. ובתוך כך אמר: "אומנם גדול הוא מאוד, אבל אחיו הקטן גדול ממנו!". תמה התלמיד: הן מכיר הוא את האת, אדם פשוט הוא ואינו יודע ספר. קרא רבי חיים את מחשבותיו, ואמר לו: "בוא ואוכיח לך את דברי, ותיווכח בצדקתם. הלא תודה, שאמש בשעת בין הערביים התארחת עם חברך בביתו של אותו תלמיד חכם!". אמר לו: "הן". אמר: "ותודה, שערך לפניכם שולחן עם מגדנות, ואף דחק בכס ליטול ידיים לסעודה!". השתוממם התלמיד, ואמר: "הן". הוסיף ואמר: "ואתם התביישתם לאכול לבדכם, וביקשתם שבעל הבית ואחיו שנכח במקום, יאכלו יחד אתכם!". התפלא: "מאין הרב יודע?". הרב התעלם מהשאלה, והמשיך: "המארח השתמט מאכילה, בנימוק שהוא שרוי בתענית בימי השובבים המסוגלים לכפרה. אבל אחיו נעתר לבקשתכם ונטל עימכם ידיו, נכון?". "אכן, כך", אישר התלמיד הנדהם. סיים הרב ואמר: "ועתה, הסכת ושמע. אתם חשבת בליבכם, כמה גדול התלמיד החכם שצם ומענה את נפשו בימים אלו. אך דע לך, שגם אחיו התענה יחד עימו, אלא שהוא מסתיר ומצניע את מעשיו מעיני הבריות. ומכיון שלא רצה לפרסם את צמו - נטל ידיו ואכל, למרות שלא נותרה אלא שעה קלה לסיים הצום". "ועתה, אמור לי: כלום אין הוא עולה על אחיו עשרת מונים!?"...

(מעין השבוע)

הגאון **רבי יעקב שאול אלישר זצ"ל**, הנודע בשם יש"א ברכה, נולד בצרפת לפני כמאה ושמונים שנה. לפני מלאת לו שבע שנים נפטר עליו אביו, ולאחר שנות יתמות ומחסור, נישאה אימו לגאון **בעל בנימין זצ"ל**, שגידלו כבן והיה לרבו המובהק, אף השיאו וסמכו על שולחנו כאברך משך עשרים וארבע שנים, עד שהיה לאחד מגדולי ירושלים. באותם ימים החליטו יהודי אלכסנדריה, שלא יארחו עוד את שלוחי ירושלים וישיבותיה. נתנו גדולי ירושלים עיניהם ברבי יעקב שאול שיע לאלכסנדריה ויבטל את הגזירה. אישיותו ודבריו עשו עליהם רושם כה עז, שהחלטה בוטלה מיד - והם החליטו למנות את רבי יעקב שאול כרבם. הבטיחו לו משכורת נכבדה ובצידה תרומה קבועה ונדיבה למוסדות התורה בירושלים. ביקש רבי יעקב שאול שהות לשקול את ההצעה. ארע, ואשתו של אחד מנכבדי הקהילה נפטרה, והלה ביקש מרבי יעקב שאול לשהות בביתו וללמוד בו לעילו נשמתו. כשהביע הסכמתו, שמח האיש וערך לכבודו סעודה. בסעודה קם והילל את הנפטרת שהיתה מדקדקת במצוה קלה כבחמורה, ונזרה ממאכלים אסורים. תמה רבי יעקב שאול לשבח המוזר, וכשהוגש המאכל הראשון, בשר מטוגן בעל ניחוח מזור, משך ידו ולא אכל. גדול היה חששו, שהבשר טוגן בחמאה רחמנא ליצלן! בו במקום החליט שלא יוכל לשהות בקרב קהילה שפרנסיה רואים בכשרות סוג של מידת חסידות, וכמעט והכשילו את רבם באכילת בשר בחלב! הודיעם שאינו מקבל את המינוי ושב לירושלים, בה נבחר לאב בית דין. כעבור עשרים וארבע שנים היה לראשון לציון וכיהן ברמה עד לפטירתו לחיי עולם בכ"ח תמוז תרס"ו. לאחר פטירתו נוסדה על שמו שכונת "גבעת שאול" בירושלים.

זיזדת השבוע

מהיכן למדנו שכל ההתחלות קשות?

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485
בין הפותרים נכונה יוגרל (אחת לחודש)
אוגדן של עלוני ישא ברכה

פיתרון החידה מפרשת "בשלח": י,ד, ב,רש"י. י,ה, ב,רש"י. ט,ד, ב,רש"י. ט,ה, ב,רש"י. ט,ז, ב,רש"י.

והייתם לי סגולה

סגולה לאריכות ימים, לומר בכל יום פסוקים אלו:
"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר."
"דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום."
"מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב"
(מין החיד"א בשומר ישראל אות י"ג).

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

זיכרון לבנים

מסכת "פינוק"

הרעפת חום ופינוק הם שני נושאים, וקיים הבדל יסודי ומהותי ביניהם. פינוק הוא השתדלות למלא את כל משאלותיו של הילד, ולהעניק לו אף דברים שאינם צריכים ואינם הכרחיים לו כלל, ויתור מתמיד, כניעה לכל שיגיונותיו, והימנעות מלהציג בפניו דרישות ואתגרים. באלה ובכיוצא בזה יש בהם סממני הפינוק ועלינו להיזהר. אבל אין לראות בגילויי האהבה והחיבה שייכות לפינוק. כשם שלא יעלה על הדעת שהספקת מזון, ודאגה מתמדת לבריאותו הגופנית של הילד ולשלומו, הם בגדר פינוק. המאפיין הבולט והמרכזי של המפונק: שהוא תובע את משאלתו בלי התחשבות במצב, בסובב אותו, במקום וברקע. הוא רוצה ולא מעניין אותו שום דבר הגיוני, ושום הסבר לא ישכנע אותו לוותר. אינו מודע לפער שבין הרצוי למצוי, ואת מבוקשו דורש בכל מחיר. תכונה שלילית והרסנית זו משתקפת בהתנהגותו בעיקר בבית, הילד המפונק אינו מכיר בכך שמתפקידו לעזור בבית ולבצע את המוטל עליו, לנקות את אשר ליכרך, לסדר את מיטתו ואת חפציו, או לרוקן את פח האשפה, הכל לפי חלוקת העבודה בין הילדים. בהתבגרותו יהיה לו הפינוק לרועץ בכל אשר יפנה. אם הוא עדין בטבעו, יסבול בשקט ויבליג, כשכל כולו רותח, הכיזד אין מספקים לי את מה שאני רוצה בו! ומי מעז לדרוש ממני מאמץ כלשהו עבור מישהו! אך אם הוא עז פנים ועיקש, לא ירתע מלעמוד בתוקף על זכויות היתר שלו ברמיסת חבריו, או אפילו בנטילת זכויותיהם או חפציהם. הפינוק מיסודו הינו תכונת נפש - טבע של אהבה עצמית מוגזמת מלווה בעצלות, אשר כל אדם מחונך אמור להתגבר עליו. אולם ילד הנשאר בפינוקו, הוא זה שחינוכו הוזנח, תכונותיו הופקרו לצמוח בו פרא, והתוצאות המרות לא תאחרנה לבוא - גם להורים ובעיקר לילד עצמו. מציאות החיים התובענית תוטח בפניו, והוא יסבול קשות בכל אשר יפנה. יש בלבול מסויים בהבדל שקיים בין אהבה לבין פינוק, אולם ההבדל ביניהם הוא גדול מאוד. האהבה כולה חיוב, והפינוק כולו שלילה. האהבה כולה נתינה, הענקה והשקעה, והפינוק כולו עצלות וחוסר מחשבה. הפינוק הינו אהבת יתר, בעוד שהאהבה היא בסיס ויסוד החינוך, הפינוק הוא סטייה ניכרת ממנו. באהבתנו את הילד אנו מעניקים לו את כל כולנו, את הכרתנו, את הבעת רגשותינו, ואילו בפינוק הוא מקבל את שירותינו, ההורים או האחים נעשים עבדיו ונאלצים לספק דרישותיו. האהבה היא הרעפת חום רגשי על הילד והתייחסות חיובית אליו. ואילו הפינוק מתבטא במעשים, בנתינות. הילד המפונק מקבל הרבה מעבר למה שמגיע לו, דבר שיבוא תמיד על חשבון משהו אחר, על חשבון הלימודים, תקציב ההורים, טרחתם, אחיו ואחיותיו, חבריו, ערכים חינוכיים ואפילו בדרכי איסור. אהבה נובעת מתוך כוח ורצון של הענקה. פינוק נובע מתוך חולשה - מעצלות, מהעדר חינוך. אם נשכיל להיות "עירניים" ולבדוק כל דבר לגופו, מהו פינוק ומהי אהבה, נוכל בעזרתו יתברך ובחסדיו המרובים להציב את הגבולות הנכונים ולקבל תוצאות טובות לעבודתו יתברך.

שלום בית

תתנו הרגשה טובה

בספר "פאר הדור" מסופר על מופת הדור, הגאון ה"חזון איש", רבי אברהם ישעיה קרליץ זצ"ל, שהיה זהיר לא לקבל מתנות, למרות שהיה עוזר לאנשים יום ולילה עם העצות שלו. פעם, כאשר אדם אחד ניסה לשווא לתת ל"חזון איש", הוא שאל את ה"חזון איש": "אבל מהיכן אתה חי?". ענה ה"חזון איש": "אני חי מעשיית חסד עם בני אדם". אבל בפעם אחרת הוא כן קיבל כסף מאדם אחד. מעשה שהיה שהוא הלך עם תלמיד חכם כאשר ניגשה אליהם אישה אחת שסבלה מאוד, והתקווה היותר גדולה שלה היתה שה"חזון איש" יקבל ממנה כסף כדי שהוא יתפלל בשבילה. (מנהג ידוע אצל החסידים שהם נותנים כסף לרבי בזמן שהוא מברך אותם, ולכן היא הרגישה שבלי שתיתן כסף לא תחול הברכה). היא נתנה לו עשרה שילינגס שהוא קיבל ברצון, ואז בירך אותה בחמימות, והיא עזבה את המקום מאושרת. התלמיד החכם שידע שבדרך כלל אין החזון איש מקבל כסף מבני אדם, מאוד נדהם מן המעשה הזה. כיון שה"חזון איש" זצ"ל הרגיש בתדהמה של האדם הזה, הוא מיהר להסביר לו: "יש לי המצוה לעשות חסד עם בני אדם. במקרה הזה החסד היה לקבל ממנה את הכסף שלה".

כמה פעמים קורה לנו בתוך הבית מקרים שלא נעים לכתבם ואף לא לזכרם. ולמען האמת! לא יכולנו למנוע זאת עם מעט הרגשה טובה לבן/בת הזוג? מדוע לחכות לראות את האור דוקא מתוך החושך? מדוע לא יהיו מעשיהם של גדולי דורינו נר לרגלינו? מעט מחשבה עם הרבה רצון, יניבו פירות רצויים, פירות יפים לעין וטעימים לחיך, אשר מחייבים בברכת הנהנין - והנאה זו תהא לנו ולשכינת עוזינו, ואשרינו אם נזכה.

אמרי שיפר

- *הרה"ק רבי שלמה לייב מלנטשנה אומר: "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" (בראשית כח, כ) - ריבונן של עולם! תן לישראל לחם שיוכלו לאכול בשמחת הלב. כי כשאדם חולה או שרוי בצער, שוב אינו מסוגל לאכול. תן להם בגד ללבוש ולא שיצטרכו למשכנו בעבוט.
- *הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק אומר: בליצנות - אפשר לבטל את כל העולם: אילו ידע פרעה כוחה של ליצנות - לא היה מוציא את בני ישראל ממצרים, אלא היה מגלגל עימם בליצנות, ופוסרם במילי דבדיוחותא.
- *הרה"ק רבי פנחס מקוריץ אומר: התענוגות כולם הינם מגן העדן, ואפילו דבר בדיחה וחיידוד, ובלבד שנאמרים הם מתוך שמחה אמיתית.
- *הרוקח הקדוש אומר: אין ישיבת עמי ארצות - בלא לצון.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

הולכים וכלים. מאידך גיסא, אך חישוב ומצא, כי כבר נתנסה דיו בחייהם של אסירי מלכות, וכבר חש בכל כובד סיבלם על בשרו ממש. גמר בדעתו ואמר לשומר התא, כי רצונו לצאת לחופשי. מה גדולה היתה השתוממות האסירים, בשעה שראו את שר בית הסוהר בכבודו ובעצמו ממחר ובא, אף הביא איתו בגדים אחרים והחליף את בגדי כלאו של האסיר, פתח לפניו את דלת הצינוק, ושלחו לחופשי בכבוד גדול. התחילו הללו קובלים ומתמרמרים, צועקים חמס ומתמרדים: "הכיצד? היתכן הדבר? כלום אין כאן דין ואין דין? הן כאחד ממנו היה, אסיר פושע כמונו ממש, ומשרק ביקש לשלחו לחופשי - באו וקראו לו דרו. גם אנו רוצים לצאת לחופשי". שמע דבריהם שר בית הסוהר, צחק ואמר להם: "אי לכם שוטים שבעולם! הרי כאן לפניכם אדם נכבד ונשוא פנים, מעולם לא חטא ולא עשה שום מעשה פשע. מעולם לא נתחייב להכלא בבית האסורים, ולא זו בלבד, אלא אף ראוי הוא שנכבדו כבוד גדול. ברם, הוא בעצמו ביקש מאתנו לכלאו בבית הסוהר, וכרצונו עשינו. עתה, משחזר וביקש מאתנו לשלחו לחופשי, עשינו רצונו מיד, שהרי אין אנו יכולים להחזיקו אצלנו כנגד רצונו אפילו רגע אחד. אולם אתם, הרי כולכם פושעים מועדים אתם, עוונותיכם כבדו מנשוא, ואתם מרצים אותם כאן בעוני, בלחץ ובעבודת פרך. אתם חייבים לשאת בעונשכם עד גמירא". והנמשל - פשוט ומוכן. (משלי ה"חפץ חיים")

מסופר בגמרא (ברכות ח:): רבי אלעזר חלה. נכנס אצלו רבי יוחנן, אמר לו: "חביבין עליך יסורים?". אמר לו רבי אלעזר: "לא הם ולא שכרם". אמר לו רבי יוחנן: "תן לי ירך". נתן לו ידו והעמידו. כאן יכול השואל לבוא ולשאל: אם כך, כלומר, אם יכול אדם לנער מעל עצמו יסורים ולהפטר מהם בלא קושי, הרי אפשר שכל אחד ואחד, בשעה שהוא רואה יסורים מתרגשים ובאים עליו, יצא ויטען: "ריבוננו של עולם, איני רוצה בהם" "לא הם ולא שכרם!". אם כך סבורים אתם, אינכם אלא טועים. משל למה הדבר דומה? לפלוני מחבר סיפורי מעשיות, שנתעורר החפץ בליבו לכתוב ספר ולתאר את חיי האסירים בבית הכלא. מה עשה? הלך ובא לפני השר הממונה על בית הסוהר הגדול ביותר באותה מדינה, סיפר לו מי הוא ומה חפצו, וביקש ממנו רשות להכנס לבית הסוהר יחד עם כל אסירי המלכות, שנידונו לעבודת פרך בגלל מעשי רצח ושוד. הוא יתלבש כמותם, יאכל וישתה כמותם, אף ישא יחד עם כל שאר האסירים בכל עונש אשר יושת עליהם. כללו של דבר, בל יכיר איש הבדל בינו לבין שאר האסירים. כיון שהיה האיש סופר מפורסם ונשוא פנים, נעשה מבוקשו וחפצו ניתן לו. הלבשוהו לבוש אסירים, וכלאוהו בצינוק יחד עם פושעים מועדים. יחד איתם התענה בעבודות הפרך, והללו אף ירדו לחייו. הכל סבורים היו, כי גם הוא מקבל כאן את עונשו על חטא כבד שחטא. עברו שבועות אחדים, והסופר דן הרגיש, שהחיים בבית הסוהר קשים עליו ולא יוכל לשאתם, כי כוחותיו

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ החותך ירקות דק דק חייב משום טוחן. ואפילו בירקות שנאכלים חיים יש בהם איסור טוחן. במה דברים אמורים? - כשחותכם על דעת לאוכלם לאחר זמן או למחר, אבל אם חותכם על מנת לאוכלם לאלתר - מותר, ולכן מותר לחתוך ירקות הנאכלים כמות שהם חיים לסלט בסכין דק דק, כגון עגבניות, מלפפונים ושאר ירקות, בין לעצמו בין לאחרים על דעת לאוכלם לאלתר. ומכל מקום המחמיר לחתוך חתיכות גדולות קצת - תבוא עליו ברכה.
- ✓ כמה שיעור "לאלתר"? - אם היה יושב בסעודה מותר לעשות סלט לצורך אותה סעודה אפילו היא נמשכת שעות מספר, ואם עדיין אינו מיסב בסעודה אין לעשות סלט אלא סמוך ממש לסעודה, לפיכך יש ליהרר שלא לעשות סלט בשבת שחרית אלא עד צאת האנשים מבית הכנסת ומוכנים לסעודה. ואם עשה סלט לצורך אותה סעודה ונשאר ממנו לסעודה אחרת - מותר, ובלבד שלא יערים.
- ✓ מותר לכתחילה לרסק בננה או ירקות מבושלים בשיני המזלג לצורך תינוק וכיוצא בזה, כדי להאכילו לאלתר. וכן מותר לרסק אבוקדו בשיני המזלג, כדי לאוכלו לאלתר.
- ✓ מותר לפורר לחם לפני התרנגולים, הואיל וכבר נטחנה התבואה ואין טוחן אחר טוחן. ומכל מקום טוב ליהרר לפורר לפנייהם סמוך לאכילתם.
- ✓ מותר לחתוך בשר מבושל או צלי בסכין דק דק אפילו שלא לצורך סעודה לאלתר, הואיל ואין גידולו מן הארץ. וכן מותר לחתוך גבינה בסכין דק דק או למעוך אותה במזלג אפילו שלא לצורך סעודה לאלתר, אבל אסור לגרור גבינה במורג חרוץ בעל פיפיות אפילו לצורך סעודה לאלתר, כיון שלא התירו לטחון בכלי המיוחד לטחינה, ולכן אסור גם כן לגרור גזר או צנון בפומפיה בשבת אפילו על דעת לאוכלם לאלתר.
- ✓ מותר לעשות מיונז בשבת, דהיינו לערב ביצים, שמן, חרדל וסוכר וקצת מלח ואין לאסור זאת מטעם לישא, ובלבד שלא יטרוף לערבם בכוח אלא יערב בכף בנחת וגם בתנאי שעושה על דעת לאכול לאלתר באותה סעודה. ומותר לתת מיונז על גבי חתיכות תפוחי אדמה וגזר וביצים קשות ומלפפונים חמוצים ולערבב הכל יחד, כיון שאינם מתחברים יפה ואינם נעשים בלילה אחת. ואם נפלו קליפות של ביצים בתערובת, אסור להוציאם משום איסור בורר, אלא יוציא עם הקליפות קצת מהתערובת.
- ✓ מותר בשבת להכין מאכל מביצים ובצלים קצוצים, או מכבד זג מלוח עם בצלים, ולערבם עם שמן עד שנעשים כעין עיסה, ואין בזה איסור של לישא. ואין לערער על מנהגם של ישראל קדושים שנהגו כך. ויעשה כן על דעת לאכול לאלתר באותה סעודה.
- ✓ אסור בשבת ליתן אבקת פודינג או אבקת פירה תפוחי אדמה בתוך מים או לתת מים עליהם ולערב בכף, משום שנוצרת בלילה עבה, וכן הדין באבקת ג'לי שאסור ליתנה במים בשבת.

(השבת והלכותיה)

העלון מוקדש לתפילת רבים

לרפואתו השלימה של הוד כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה שליט"א.
הרה"צ רבי יעקב ישכר בער בן סימה רייזל ובזכות זיכוי הרבים יחזקהו ויאמצהו השי"ת
לאורך ימים ושנים ורעננים עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אכי"ר.